

การวิจัยผลของนโยบายกึ่งการคลังต่อการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายกึ่งการคลังของรัฐบาลไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2548 และศึกษาผลของนโยบายกึ่งการคลังต่อการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิลักษณะอนุกรมเวลา (Time Series Data) แบบรายเดือนระหว่างเดือนมกราคม 2545 – ธันวาคม 2548 โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาทดสอบคุณสมบัติ Stationary แล้วนำไปทดสอบ 2 ลักษณะ คือ การประมาณค่าแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) และการประมาณค่าด้วยวิธี Cointegration เพื่อแสดงความสัมพันธ์คู่ควบภาพในระยะยาว (Cointegration Relationship)

ผลการวิจัยพบว่า การใช้นโยบายกึ่งการคลังด้านสินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของครัวเรือนจะใช้ผ่านธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งมีความใกล้ชิดและเป็นแหล่งเงินที่ครัวเรือนเข้าถึงได้ง่ายทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ทั้งนี้ อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดสินเชื่อสะสมของทั้ง 4 โครงการที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือน ทำให้การบริโภคสินค้าคงทนประเภทบ้านและที่ดินของครัวเรือนปรับตัวสูงขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากการสนับสนุนของโครงการประชานิยม สำหรับผลของนโยบายกึ่งการคลังต่อการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย พบว่านโยบายกึ่งการคลังภายใต้นโยบายรัฐบาลชุด พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นการกระจายตัวในมิติต่าง ๆ ของสินทรัพย์ จึงทำให้ครัวเรือนมีการปรับตัวในการออมของตนลดลง เนื่องจากมีความพร้อมในการขยายสินทรัพย์และหนี้สินที่เกิดจากนโยบายกึ่งการคลัง นอกจากนี้ ยังเกิดภาวะกดดันทางการเงินต่อการออมภาคครัวเรือนที่ลดลง เนื่องจากการผ่อนชำระที่ครัวเรือนกำลังเผชิญอยู่ สำหรับยอดหนี้คงค้างบัตรเครดิตรายเดือน ทำให้การออมภาคครัวเรือนลดลงเช่นกัน เนื่องจากครัวเรือนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

ผลการวิจัยยังพบว่าระดับราคามีผลต่อการออมภาคครัวเรือนในเชิงบวกมากที่สุด แต่การปล่อยให้ระดับราคาสูงขึ้นมาก จะเป็นไปไม่ได้ในระบอบเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีเป้าหมายของการรักษาเสถียรภาพของระดับราคา ดังนั้น ทางแก้ปัญหาก็เหมาะสมคือ รัฐบาลจำเป็นต้องนำมาตรการบังคับให้ออมโดยมีอัตราเงินสมทบที่สูงขึ้น และให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารเงินแก่หัวหน้าและเยาวชนของครัวเรือน เพื่อวางแผนการออมในระยะยาว

The effects of the quasi-fiscal policy household savings in Thailand was researched for the purpose of studying Thai government's quasi-fiscal policy during 2002-2005 and the effects of the policy on household savings in Thailand by employing the secondary monthly time series data during January 2002 - December 2005. The data was tested for stationary feature by two methods of assessment: ordinary least square (OLS) and cointegration analysis to show cointegration relationship in long run.

The empirical study shows the following that the quasi-fiscal policy on consumer loans was carried out through the Government Savings Bank and the Government Housing Bank that were sources of funds available both in Bangkok and upcountry. Loan growth in four projects related to households helped improve house and land sectors apparently as the government supported the populist projects. In terms of the quasi-fiscal policy on household savings, the policy under the former Thaksin-led government was diversified into various types of assets. As a result, household savings were dropped as people were ready to expand assets and debt incurred from the quasi-fiscal policy. In addition, the financial pressure on lower household savings derived from installment was evident. Moreover, credit card's overdue debt also lowered household savings as household spending was extravagant.

Furthermore, the empirical study also signified that household savings were most positively affected by the price. The sharp increase in prices however may not occur in Thai economy which aims at stabilizing prices. The government hence needed to apply measures to spur savings based on higher subsidy and provide knowledge about financial management for leaders and family members to plan for long-term savings.